

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

Придунайська філія

***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(ВИБІРКОВОЇ)
«ЛОГІКА ТА КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ В БІЗНЕСІ»***

Спеціальність **D3 Менеджмент**

Освітній рівень: **перший (бакалаврський) рівень**

Освітня програма: **Менеджмент**

МАУП 2025

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Логіка та критичне мислення в бізнесі
Шифр та назва спеціальності	D3 «Менеджмент»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	вибіркова
Кількість кредитів і годин	3 кредити / 90 год. Лекції: 20 Семінарські заняття: 14 Самостійна робота студентів: 56
Терміни вивчення дисципліни	3 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	https://drive.google.com/file/d/1LTUjMdGWd5W_D6RywQbu7pZAl6H-5RVx/view?usp=sharing

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

Байрамова Олена Вікторівна	
Науковий ступінь	кандидат філософських наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент
Дисципліни, які викладає НПП	Академічні студії; Філософія
Напрями наукових досліджень	Філософський вимір сучасного менеджменту та економіки; методологія наукового пізнання; проблеми формування культурної ідентичності та комунікативної компетентності в умовах глобалізації
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	Гугл Академія https://scholar.google.com.ua/citations?user=adMYwMgA_AAAJ&hl=uk ORCID https://orcid.org/0000-0002-2836-7037
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	menedzmentuk@gmail.com
Контактний тел.	+380677445957
Портфоліо викладача на сайті кафедри / Інституту / Академії	https://izmail.maup.com.ua/assets/files/bajramova-portfolio.pdf

Анотація курсу. Логіка та критичне мислення в бізнесі- це філософська наука, яка вивчає універсальні форми і закони побудови правильних міркувань. Являючись однією із найдавніших галузей наукового знання, вона вивчає структуру розумової

діяльності людей на підставі аналізу мовних виразів, встановлює необхідні взаємозв'язки між думками, досліджує способи отримання нового знання, визначає умови істинності міркувань та критерії їх правильності. Вивчення «Логіки» сприяє підвищенню культури мислення людини завдяки формуванню у неї свідомого відношення до процесу міркувань, розвитку навичок правильно будувати висновки, здійснювати обґрунтування чи критику тез, обирати стратегію і тактику аргументації у суперечках, знаходити й усувати помилки у своїх та чужих міркуваннях тощо.

Предметом вивчення дисципліни є форми (поняття, судження, умовиводи) та закони абстрактного мислення, а також логічні процедури обґрунтування знання, методи побудови доказової аргументації та способи виявлення логічних помилок у професійній комунікації.

Метою викладання дисципліни є надання теоретичних знань та практичних навичок слухачам з питань логічного аналізу природної мови; порядку здійснення міркувань та формулювання суджень і умовиводу, спираючись на закони логіки; правил аргументованого ведення полеміки, ділової бесіди.

Основними завданнями дисципліни є

- засвоєння форм (поняття, судження, умовивід) та фундаментальних законів абстрактного мислення;
- опанування мистецтва полеміки, стратегій аргументації та комунікативних функцій ділової бесіди;
- формування вмінь будувати обґрунтовані гіпотези (версії) та прогнози при аналізі управлінських ситуацій;
- розвиток навичок логічного аналізу професійних текстів, виявлення та усунення логічних помилок у документації;
- набуття практичних навичок критичного мислення та прийняття зважених рішень у сфері бізнесу та менеджменту.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен:

знати:

- об'єкт, предмет та значення логіки як філософської науки про мислення;
- основні форми абстрактного мислення: поняття, судження та умовиводи;
- фундаментальні закони логіки (тотожності, несуперечності, виключеного третього, достатньої підстави) та умови істинності міркувань;
- правила та прийоми логічного аналізу природної мови та професійних текстів;
- структуру та види аргументації, доведення і спростування;
- стратегії і тактики ведення полеміки, ділової бесіди та дискусії;
- типові логічні помилки (паралогізми та софізми), що виникають у комунікації.

вміти:

- здійснювати логічний аналіз понять та встановлювати відношення між ними;
- правильно формулювати судження та будувати логічно обґрунтовані умовиводи для отримання нового знання;

- застосовувати закони логіки для перевірки правильності власних міркувань та міркувань опонента;
- будувати та перевіряти робочі гіпотези (версії) в процесі аналізу управлінських ситуацій;
- аргументовано відстоювати власну позицію, здійснювати обґрунтування або критику тез під час ділових бесід та суперечок;
- ідентифікувати та усувати логічні помилки в усній комунікації та письмовій документації;
- критично оцінювати інформацію та застосовувати набуті логічні навички для вирішення професійних завдань.

Пререквізити. Ефективне опанування курсу базується на компетентностях, сформованих дисциплінами «Філософія», «Вища математика» та «Теорія ймовірностей», які розвивають навички абстрактного мислення. Також важливим підґрунтям є знання курсів «Сучасна українська мова» та «Правознавство» для здійснення аналізу текстів та нормативних тверджень.

Постреквізити. Інструментарій логіки є безпосередньою основою для вивчення дисциплін «Основи академічного письма», «Техніка переговорів» та «Прийняття рішень». Набуті навички побудови аргументації та виявлення причинно-наслідкових зв'язків є критично важливими для курсу «Основи наукових досліджень в менеджменті» та написання кваліфікаційної роботи бакалавра.

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	Методи навчання/методи оцінювання
Тема 1	Предмет, метод та завдання навчальної дисципліни «Логіка»	Методи навчання: Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: – словесні методи навчання: пояснення, розповідь, інструктаж щодо виконання самостійної роботи, лекція: інформаційна, проблемна, а також лекція-візуалізація, розгорнута бесіда у формі запитань та відповідей, робота з літературою, виступи з реферативними доповідями; – наочні методи навчання: мультимедійні презентації; – індивідуально-дослідна робота. Методи стимулювання та мотивації навчально-пізнавальної діяльності: дискусія, полеміка, обмін думок, ситуаційні задачі, створення нестандартних ситуацій, ситуаційно-рольові ігри, використання досвіду з управлінської практики. Методи оцінювання Оцінювання здійснюється за накопичувальною системою і включає: - поточний контроль: усне опитування, експрес-тестування, розв'язання ситуаційних задач та захист індивідуальних завдань; - модульний контроль: письмова модульна контрольна робота (МКР) після завершення змістових блоків; - підсумковий контроль: іспит/залік (письмова робота з теоретичними та практичними завданнями).
Тема 2	Основи теорії та історія становлення логіки як науки	
Тема 3	Семіотичний характер логіки	
Тема 4	Ім'я та поняття	
Тема 5	Логічні операції над поняттями	
Тема 6	Закони логіки	
Тема 7	Логічний аналіз висловлювань та суджень	
Тема 8	Міркування та умовивід: види і характерні ознаки	
Тема 9	Основи теорії аргументації	
Тема 10	Логічний аналіз запитань та відповідей	
Модульна контрольна робота		
Форма контролю		залік

Технічне обладнання та програмне забезпечення

Для візуалізації навчального матеріалу під час лекційних та семінарських занять застосовується мультимедійне обладнання (проектор, комп'ютер). Виконання практичних завдань та поглиблене вивчення окремих тем забезпечується доступом до мережі Інтернет через безкоштовне Wi-Fi покриття.

Форми та методи контролю

Система оцінювання знань здобувачів включає поточний та підсумковий (семестровий) контроль.

Поточне оцінювання здійснюється систематично під час практичних і семінарських занять з метою перевірки рівня засвоєння теоретичних основ, сформованості навичок діагностики та прогнозування.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю.

Участь студентів у навчальному процесі реалізується через усні виступи, презентації аналітичних досліджень, доповіді за результатами розбору кейсів, а також активне залучення до фахових дискусій та мозкових штурмів. Письмова складова роботи охоплює виконання контрольних і тестових завдань, підготовку аналітичних записок, рефератів та конспектів за матеріалами лекцій і самостійного опрацювання.

Методи поточного контролю.

Методичний інструментарій контролю поєднує усні форми (опитування, співбесіди) та письмові види робіт (звіти, побудова логічних схем та таблиць істинності). Оцінювання також базується на спостереженні за активністю здобувачів під час вирішення проблемних ситуацій, перевірці результатів презентації індивідуальних проєктів та проведенні тестування з відкритими й закритими типами завдань.

Система оцінювання та вимоги.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

Теми	Поточний контроль знань						Підсумковий контроль		Загальна кількість балів
	Семінар 1 (Тема 1,2)	Семінар 2 (Тема 3,4)	Семінар 3 (Тема 5)	Семінар 4 (Тема 6)	Семінар 5 (Тема 7,8)	Семінар 6 (Тема 9, 10)	Модульна контрольна робота	Залік**	
Робота на семінарському занятті	6	6	6	6	6	6	20	20*	100
Самостійна робота	4	4	4	4	4	4			

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Критерії та порядок оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється відповідно до чинного Положення про оцінювання у закладі вищої освіти.

Модульний контроль проводиться на завершальному занятті кожного змістового блоку у формі письмового тестування.

При оцінюванні модульного тесту враховуються обсяг і правильність виконання завдань:

- оцінка «відмінно» (А) виставляється за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% всіх завдань);
- оцінка «добре» (В) виставляється за виконання 80% всіх завдань;
- оцінка «добре» (С) виставляється за виконання 70% всіх завдань;
- оцінка «задовільно» (D) виставляється за правильне виконання 60% запропонованих завдань;
- оцінка «задовільно» (Е) виставляється, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
- оцінка «незадовільно» (FX) виставляється, якщо виконано менше 50% завдань.
- Неявка на модульний тест - 0 балів.

Вищезазначені оцінки перетворюються на рейтингові бали таким чином:

«А» - 18-20 балів;

«В» - 16-17 балів;

«С» - 14-15 балів;

«D» - 12-13 балів.

«Е» - 10-11 балів;

«FX» - менше 10 балів.

Підсумкова семестрове оцінювання з дисципліни «Логіка та критичне мислення в бізнесі» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання студентів. Воно проводиться у терміни, визначені навчальним планом, і охоплює обсяг матеріалу, визначений програмою курсу.

Підсумкове оцінювання проводиться у формі тесту. До семестрового оцінювання допускається студент, який виконав усі необхідні роботи.

Підсумкова оцінка виставляється на основі результатів навчання студента протягом семестру. Оцінка студента складається з балів, накопичених за результатами поточного оцінювання, та заохочувальних балів.

Студенти, які виконали всі необхідні завдання і отримали оцінку 60 балів або вище, отримують оцінку, що відповідає отриманій оцінці, без додаткового тестування.

Для студентів, які виконали всі необхідні завдання, але отримали оцінку нижче 60 балів, а також для тих, хто бажає поліпшити свій бал (результат), викладач проводить підсумкову роботу у формі тесту під час останнього запланованого заняття з дисципліни в навчальному семестрі.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної

діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Оцінка самостійної роботи

Загальна кількість балів, отриманих студентом за виконання самостійної роботи, є одним із складових академічної успішності з дисципліни. Самостійна робота з кожної теми, відповідно до програми курсу, оцінюється в діапазоні від 0 до 4 балів за допомогою стандартизованих та узагальнених критеріїв оцінювання знань.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань) критерії оцінювання.

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальні завдання)	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
4	4	3	2	0-1

Форми оцінювання включають: поточне оцінювання практичної роботи; поточне оцінювання засвоєння знань на основі усних відповідей, доповідей, презентацій та інших форм участі під час практичних (семінарських) занять; індивідуальні або групові проекти, що вимагають розвитку практичних навичок і компетентностей (опціональний формат); вирішення ситуаційних завдань; підготовка резюме з самостійно вивчених тем; тестування або письмові іспити; підготовка проектів статей, тез конференцій та інших публікацій; інші форми, що забезпечують всебічне засвоєння навчальної програми та сприяють поступовому розвитку навичок для ефективної самостійної професійної (практичної, наукової та теоретичної) діяльності на високому рівні.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	C	задовільно	
68 – 74	D		
60 – 67	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Успішне опанування освітнього компонента «Логіка та критичне мислення в бізнесі» вимагає від здобувачів освіти високої самодисципліни та відповідального ставлення до навчального процесу. Обов'язковими умовами є регулярне відвідування лекційних і практичних занять, активна участь в аудиторній роботі, а також своєчасне і якісне виконання всіх видів самостійних та контрольних завдань, передбачених

програмою. У разі пропуску занять або отримання незадовільних результатів студент зобов'язаний ліквідувати академічну заборгованість шляхом відпрацювання відповідних тем.

Невіддільною складовою навчання є суворе дотримання норм академічної етики та культури поведінки. Освітній процес базується на принципах академічної доброчесності, що передбачає виключно самостійне виконання всіх письмових робіт, доповідей та презентацій. Будь-які запозичення думок чи текстів інших авторів мають супроводжуватися коректними посиланнями на першоджерела. У межах курсу неприпустимими є будь-які прояви академічної недоброчесності, зокрема плагіат, самоплагіат, фабрикація та фальсифікація даних, списування, обман, хабарництво чи необ'єктивне оцінювання.

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Гриненко О. М. Технологія розвитку критичного мислення : інформаційно-методичний посібник / уклад. : О.М.Гриненко. Слов'янськ, 2023. 57 с.
2. Конверський А. Є. Критичне мислення : підручник / А.Є.Конверський. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 370 с.
3. Кругляк М. І. Критичне мислення. Матеріали III частини онлайн-курсу «Логіка, аргументація, критичне мислення» / М.І.Кругляк. Київ, 2021. 193 с.
4. Логіка : підручник / [О.М.Юркевич, С.В.Качурова, О.П.Невельська-Гордєєва та ін.] ; за заг. ред. О.Г.Данильяна. Харків : Право, 2022. 220 с.
5. Сторожук С. В. Логіка : навчальний посібник / С.В.Сторожук, І.М.Гоян, І.С.Матвієнко. Київ: Вадекс, 2020. 370 с.
6. Яворський А. Ю. Логічні засади професійної комунікації : навчальний посібник / А.Ю.Яворський. Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки. 2024. 150 с.

Допоміжна література

1. Бурлакова І. А. Психологія професійного мислення, готовність до змін : навчально-методичний матеріал / І.А.Бурлакова. Київ, Видавництво КРЦПК, 2022. 68 с.
2. Лапшина Н. О. Критичне мислення як засіб зниження інформаційного стресу та його наслідків / Н.О.Лапшина, С.В.Шульган. *Габітус*. 2024. Випуск 64. С. 152-156. URL: <http://habitus.od.ua/journals/2024/64-2024/28.pdf>.
3. Надурак В. Критичне мислення: поняття та практика / В. Надурак. *Філософія освіти. Philosophy of Education*. 2022. № 28. С. 122-149. URL: https://www.researchgate.net/publication/368380838_Critical_thinking_concept_and_practice.
4. Сенченко О. Мас-медіа – засіб пізнання світу чи маніпуляція свідомістю? *Вісник Книжкової палати*. 2022. №3. С. 20-28. URL: <http://visnyk.ukrbook.net/article/view/261755>.
5. Golden, B. Enabling critical thinking development in higher education through the use of a structured planning tool. *Irish Educational Studies*. 2023. Vol. 42, № 4. P. 949-969. URL: <https://dspace.mic.ul.ie/mic7/server/api/core/bitstreams/0196b555-1fa0-429f-a7a5-ac5ef8fe2db3/content>

6. Lionenko, M., & Huzar, O. Development of Critical Thinking in the Context of Digital Learning. *Economics and Education*, 2023. №8(2), P. 29-35. DOI: <https://doi.org/10.30525/2500-946X/2023-2-5>.
7. Luchko, H. & Duhin, O. Integrating the Paradox Thinking into Organizational Change Management Frameworks. *International scientific journal «Internauka»*. Series: «Economic sciences». 2024. № 7(87), vol. 2. P. 9-14. URL: <https://fpk.in.ua/images/biblioteka/zhyrnal/INTERNAUKA--7-2024-2.pdf>
8. Martin, B. The Philosophy of Logical Practice. B.Martin. *Metaphilosophy*. 2022. №53(12). URL: https://unknownscience.net/wp-content/uploads/2022/03/thephilosophylogicalpractice_preprint.pdf
9. Selvaha, L. Design Thinking: Logic or Creativity. Human, Technologies and Quality of Education. Conference: 80th International Scientific Conference of the University of Latvia, 2022. P. 871-880. URL: https://www.apgads.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/apgads/PDF/HTQE-2022/htqe.2022.62_Selvaha_871-880.pdf

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
2. Дезінформація: як розпізнати та боротися. Юридичний факультет ЧНУ імені Юрія Федьковича. URL: <https://law.chnu.edu.ua/dezinformatiia-yak-rozpiznaty-ta-borotysia/>.
3. Критичне мислення: ключові характеристики та вправи для його розвитку. Всеосвіта. URL: <https://vseosvita.ua/library/kriticne-mislenna-klucovi-harakteristiki-ta-vpravi-dla-jogo-rozvitku-191829.html>.
4. Як боротися з фейками: 7 практичних рекомендацій. Що таке фейки та як вберегтися від дезінформації і протидіяти їй. Explainer. URL: <https://explainer.ua/yak-borotysya-z-fejkami-7-praktichnih-rekomendatsij/>.
5. Critical Thinking: What It Is and Why It Counts. Peter A. Facione. (2023). URL: <https://insightassessment.com/iaresource/critical-thinking-what-it-is-and-why-it-counts/>.
6. The Holistic Critical Thinking Scoring Rubric A Tool for Developing and Evaluating Critical Thinking. Peter A. Facione. (2023). URL: <https://insightassessment.com/iaresource/the-holistic-critical-thinking-scoring-rubric/>